

ten, pneumonie kregen. Eerst werd de 53jarige moeder ziek (25 November), daarna de vader (6 December), toen de 18jarige zoon 7 December). Tusschen den 5den en 7den December werd een buiten het huis wonende, maar ter verpleging eenige dagen overgekomen dochter door pneumonie aangetast, en den 10den December een kleinkind dat bijna dagelijks bij de zieke grootouders aan huis kwam.

Allen genazen, maar herstelden langzaam. Bij elk der lijders begon de ziekte met een sterken aanval van koude, terwijl de zoogenoemde gastrische verschijnselen zeer ontwikkeld waren. Ook braken kwam voor. Snelle inzinking van krachten, zeer frequente puls, delirium, somnolentie behoorden eveneens tot de symptomen. De sputa en het physisch onderzoek lieten echter geen twijfel over omtrent het bestaan van pneumonie als voornaamste orgaanlijden. Bij de moeder was de linker onderkwab aangedaan, bij den vader de rechter top, bij den zoon de rechter onderkwab, bij het kleinkind de linker bovenkwab. Geringe pleuritis bestond in twee gevallen, in één waren er verschijnselen van endocarditis. De critische wending viel op den negenden, zevenden en vijfden dag.

Er was dus alle reden om de ziekte als pneumonia crouposa te beschouwen, al mochten ook de begelèidende verschijnselen en de eigenaardige endemische uitbreiding der ziekte aanleiding kunnen zijn om nog andere epitheta achter het woord pneumonie te voegen.

In verband met de eigenaardigheid der ziekteverschijnselen was een opwekkende, prikkelende behandeling aangewezen, zoodat reeds vroegtijdig wijn werd toegediend, en later zelfs cognac, chinine en moschus hulp moesten aanbrengen.

W. K.

**HET THYMOLVERBAND BIJ DE ANTISEPTISCHE WOND-
BEHANDELING** werd blijkens de mededeelingen van Dr. **BANKE** in het 128ste nummer der *Sammlung klinischer Vorträge* reeds sinds eenigen tijd en sinds 1877 bijna uitsluitend op de **VOLKMANN'sche** kliniek te Halle toegepast en in vele opzigten boven het carbolverband gekozen. Geheel op gelijke wijze als bij de **LISTER'sche** wondbehandelingsmethode toegepast, waren de resultaten met het thymolverband verkregen even bevredigend en werd de antiseptische uitwerking geheel dezelfde als die van het carbolverband bevonden. De moeilijke oplosbaarheid van het thymol in water maakte de toevoeging van een weinig alcohol en glycerine noodzakelijk en de volgende oplossing: thymol 1.0, alcohol 10.0, glycerine 20.0, water 1000.0, op de **VOLKMANN'sche** kliniek als de normale gekozen, werd, zoowel voor de drenking van het verband, voor het reinigen van wonden en instrumenten, voor het voortbrengen van de antiseptische spray enz., aangewend. De vlugtigheid van het thymol maakt evenzoo als bij het carbolzuur zijne binding (Fixation) in de verbandstof noodzakelijk. **LISTER** gebruikte daarvoor een mengsel van hars en paraffine, waardoor echter volgens **VOLKMANN's** ervaring dikwijls de vorming van een pijnlijk en chronisch erythema en eczema wordt opgewekt. Op **VOLKMANN's** kliniek werd in dit nadeel door de drenking der verbandstof met een mengsel van cetaceum en hars in de verhouding van 10:1 voorzien. Met dit met het thymol verbonden mengsel wordt de ver-

bandstof (gebleichter Gaze) zoo gedrenkt, dat 1000 deelen daarvan 500 deelen cetaceum, 50 deelen hars en 16 deelen thymol bevatten. Zij is alsdan zeer lenig en zacht en zuigt het bloed en de wondafscheidingen als eene spons op. Daar de katoenvezel door de drenking met vet en hars tegen het opzuigen van vocht geheel beschermd is, zoo blijft dit verband, in welks mazen zich de secreta verdeelen, ook bij de sterkste drenking (Durchnassung) lenig en elastisch. Het aldus gemaakte thymol-gaas wordt onmiddellijk op de wond in den vorm der zoogenaamde „Krüllgaze-ballen” geplaatst en daaroverheen op de bekende wijze in gladde lagen ten getale van acht, uitgestrekt. Tusschen de 7de en 8ste laag wordt gewoonlijk een in de thymol-oplossing afgewasschen stuk gutta-percha papier geplaatst, ten einde de verspreiding der secreta in de desinfecterende verbandstof naar alle rigtingen te bevorderen en de vervluchtiging van het thymol te beperken. Een met de thymoloplossing gedrenkt windsel sluit daarop het geheele verband af. Het thymolverband wordt even als het LISTER'sche, op de kliniek van VOLKMANN steeds met eene vrij sterke omsnoering als „occlusivverband” toegepast en op die wijze eene stevige en hermetische afsluiting der wondvlakte verkregen. De bereiding van het thymol zal echter altijd eene vrij kostbare blijven; dewijl het kilogram thymol ongeveer 60 Mark kost bedraagt, die van het carbolzuur slechts 3.2 Mark. De veel geringere hoeveelheid echter die van het thymol noodig is, de mindere veelvuldigheid der wisseling van het verband en de kans dat meerdere navraag de productie verhoogden zal moeten dit verschil volgens RANKE spoedig vereffenen. Behalve uit de gewone thymia-olie wordt het tegenwoordig in den handel voorkomende thymol bijna uitsluitend uit de zaden eener Oost-Indische Umbellifera, de *Ptychotis ajowan*, verkregen. De bereiding van het thymol geschiedt nog steeds volgens de door LALLEMAND reeds in 1853 aangegeven methode. De thymolhoudende aetherische olie wordt met eene matig geconcentreerde kali of natronloog geschud, het bovendrijvende thymen en cymol verwijderd, vervolgens met zoutzuur vermengd en de zich alsdan afscheidende thymol-olie door distillatie gezuiverd. Het thans in den handel voorkomende thymol is volgens HUSEMANN een zeer zuiver praeparaat. Voor de toekomst is echter eene vervalsching van het thymol met de veel goedkoopere campher, wier eigenaardige reuk door die vermenging geheel verdwijnt, te duchten. Door Dr. JAEGER, eigenaar der Hirschapotheek te Halle a./S., wordt 1 stuk thymol-gaze van 6 Yards voor 350 Pfennige en detail en voor leveranciers en gasthuizen met 15—25 pCt. rabat geleverd. Het thymolverband, volgens RANKE's opgaven op de kliniek te Halle in 59 gevallen toegepast, voldeed in alle opzigten; de zekerheid der antiseptische werking liet niets te wenschen over; de beperking der wondafscheiding was eene veel grootere, de duur der genezing eene geringere en de veelvuldigheid der verwisseling van het verband veel minder dan bij het carbolverband, terwijl geen der lastige gevolgen van het laatstgenoemde (intoxicatie door absorptie, vorming van erythema en eczema) bij het thymolverband werd waargenomen.

Dr. J. HANLO.

